

Odabir riječi

Cilj	Osvijestiti važnost odabira riječi za uvjerljivost govora.
Ishodi	Nakon sudjelovanja na sastanku debatant će moći: <ul style="list-style-type: none"> • navesti koji tip riječi je poželjno izbjegavati • Objasniti kako birati riječi da zvučimo uvjerljivije • preoblikovati riječi na način da imaju pozitivniju ili negativniju konotaciju
Materijali	/
Način održavanja	On-line u stvarnom vremenu / samostalan rad debatanta
Metoda	rasprava, samostalni rad, predavanje
Procijenjeno trajanje	40 min / 20 min

Uvod:

Odabir riječi jedan je od ključnih elemenata stila. Rečenica koja ima potpuno isto značenje može zvučati puno jasnije i snažnije ovisno o tome koje riječi odaberemo da bismo je izgovorili. Primjerice, možemo to vidjeti u načinu na koji novine, pogotovo kad rade *click-bait* članke na internetu, pišu svoje naslovnice. Nikad nećete vidjeti naslovnicu poput: "Zabrinjavajuć porast broja slučajeva oboljelih od koronavirusa u Zagrebu", već će umjesto toga pisati: "Uznemiravajuć broj novooboljelih. Zagreb novo žarište nezaustavljivog virusa". Debata je mjesto gdje bismo trebali izbjegavati neopravdani senzacionalizam kakav nekad vidimo u novinama i prvenstveno se koristiti na logičnom,

točnom i razrađenom argumentacijom. Ipak debata je istovremeno natjecanje u retorici, stoga je poželjno da osim brige o sadržaju, brinemo i kako ćemo ga iznijeti. Odabir riječi je upravo sredstvo koje nam omogućava da sadržaj prezentiramo na način koji je zanimljiviji i uvjerljiviji.

U našem odabiru riječi postoje neki tipovi riječi koje svakako trebamo izbjegavati. Uglavnom se radi o riječima koje će dovesti do toga da smo nepristojni, da je ono što govorimo nerazumljivo ili nejasno te da ometa sudca skrećući mu pažnju s vašeg sadržaja. U takve riječi ubrajamo: a) psovke, b) riječi neprimjerene sadržaju i dvosmislene riječi, c) stručne i nepotrebno složene riječi, d) riječi koje odstupanju od standardnog jezika i e) poštapalice.

S druge strane, odabrane riječi nam mogu pomoći da budemo značajno dramatičniji, jasniji i pobudimo emocije publike, dakle da lakše uvjerimo slušatelje u svoju poruku. Jedna od glavnih značajki dobrog odabira riječi je da on prati emocionalni ton sadržaja o kojem govorimo i prikazuje pojavu o kojoj govorimo u pozitivnom ili negativnom svjetlu ovisno o tome za što se zalažemo. Na primjer, ako debatiramo o #BlackLivesMatter prosvjedima u SAD-u i o tome da je došlo nasilja u njima, netko tko se zalaže za njima mogao bi reći "Ovi borci za slobodu morali posegnuti i za građanskim neposluhom kako bi se njihov glas čuo!", dok bi protivnici mogli reći "Nekontrolirana skupina takozvanih 'prosvjednika' razbija sve pred sobom". Iako je poanata sadržaj rečenice sličan, odabrani sinonimi i naglašavanje drugih aspekata prosvjeda dala je ovim rečenicama sasvim drugačije značenje.

Aktivnosti:

Trajanje	Aktivnost
15 min	<p>1. Uvodna rasprava</p> <p>Voditelj pita debatante smatraju li debatante da je Donald Trump dobar govornik. Nakon razmjene mišljenja voditelj i debatanti gledaju video koji analizira način na koji Donald Trump govori: https://digg.com/video/donald-trump-linguistics-answer-question</p> <p>Iz pogledanog videa izvlače zaključke o tome kako se odabir riječi i način slaganja sintagme može koristiti da bismo bili bolji govornici.</p>
10 min	<p>2. Predavanje</p> <p>Voditelj debatantima objašnjava koje riječi treba i ne treba koristiti na temelju pročitano u uvodu lekcije.</p>
15 min	<p>3. Vježba</p> <p>Voditelj debatantima objašnjava zadatak. Debatanti trebaju za riječi koje imaju relativno neutralno značenje naći sinonime ili fraze sa sličnim značenjem koje će učiniti da riječ zvuči više pozitivno ili negativno. Primjerice, riječ konzervativizam bi mogla zvučati negativnije ako kažemo zatucanost ili pozitivnije ako kažemo tradicionalnost.</p> <p>Neutralne riječi koje voditelj može zadati su ovisno o znanju i godinama debatanata: samopouzdanost, brbljavost, zaljubljenost, neustrašivost, natjecanja ljepote, društvene mreže, zatvorska kazna, nuklearna energija, smrtna kazna, eutanazija, diktatura, individualizam, referendum.</p>

